

У К Р А І Н А
О Д Е С Ь К А О Б Л А С Н А Р А Д А

П Р О Е К Т Р І Ш Е Н Н Я

Про затвердження Регіональної програми збереження і відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки

Відповідно до пункту 16 частини першої статті 43 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» обласна рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Регіональну програму збереження і відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки (далі – Програма), що додається.

2. Одеській обласній державній адміністрації під час підготовки проекту рішення щодо внесення змін до обласного бюджету при формуванні проектів бюджетів на 2020 рік та на 2020-2023 роки передбачати видатки на реалізацію заходів, визначених Програмою, відповідно до наявних фінансових ресурсів.

3. Звіт Департаменту екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації про виконання Регіональної програми збереження і відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2012-2018 роки, затвердженої рішенням Одеської обласної ради від 28 жовтня 2011 року № 270-VI, зі змінами взяти до відома.

4. Рішення Одеської обласної ради від 28 жовтня 2011 року № 270-VI «Про затвердження Регіональної програми збереження і відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2012-2018 роки» (зі змінами) зняти з контролю у зв'язку із закінченням терміну дії Програми.

5. Контроль за виконанням рішення покласти на постійну комісію обласної ради з питань екології, природокористування, запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків.

*Проект рішення обласної ради підготовлено
Департаментом екології та природних ресурсів
Одеської обласної державної адміністрації та
внесено виконуючим обов'язки голови обласної
державної адміністрації*

ДООПРАЦЬОВАНА

Додаток до рішення
обласної ради
від _____ 2019 року
№ _____ - VII

**Регіональна програма збереження і
відновлення водних ресурсів у басейні
Куяльницького лиману на
2019-2023 роки**

1. Визначення проблеми на розв'язання якої спрямована Програма

Куяльницький лиман належить до групи закритих лиманів північно-західного Причорномор'я, відокремлений від Чорного моря пересипом. Є водоймою загальнодержавного значення, відомий як важливий рекреаційний і бальнеологічний об'єкт державного значення. Високі лікувальні властивості мають унікальні грязі і ропа лиману. Однак за останнє десятиріччя екологічний стан Куяльницького лиману характеризується як кризовий через катастрофічне обміління водойми, що призвело до підвищення солоності ропи. У зв'язку з цим виникла загроза повного зникнення лиману та втрати запасів лікувальних ресурсів, а також своєрідної флори і фауни водойми.

Водність Куяльницького лиману та його сольовий режим залежать від співвідношення величини атмосферних опадів, що випали на водне дзеркало лиману, і об'єму випаровування з нього та річкового (балочного) стоку води на водозбірному басейні лиману. Враховуючи неможливість впливу на несприятливі зміни в атмосферних опадах та випаровування через зміни клімату, єдиним варіантом забезпечення сприятливого гідроекологічного стану Куяльницького лиману залишається лише збільшення річкового та балочного припливу води у нього.

До Куяльницького лиману впадають такі водотоки як Великий Куяльник, Довбока, Кубанка, Гільдендорфська та Корсунцівська балки. Основним з них є річка Великий Куяльник, яка має статус водного об'єкта місцевого значення та належить до басейну річок Причорномор'я. Річка Великий Куяльник протікає територіями Подільського, Ананьївського, Ширяївського та Іванівського районів Одеської області. Басейн річки частково знаходиться на території Березівського, Захарівського та Лиманського районів. Подача водних ресурсів річки Великий Куяльник відбувається, насамперед, за рахунок опадів, ґрунтові стоки мають незначний вплив. За останні роки у зв'язку з кліматичними змінами (збільшенням посушливості клімату) ситуація значно погіршилась. Спостерігається інтенсивне і частково повне пересихання всіх приток у басейні річки.

У той же час водні ресурси річки Великий Куяльник суттєво зарегульовані. Згідно з даними водогосподарського паспорта загальна кількість ставків та водосховищ у басейні річки становить 85 водойм, також наявні 148 гідротехнічних споруд (далі – ГТС), у тому числі:

№ п/п	Район	Кіл-ть водойм	у тому числі		Кіл-ть ГТС	у тому числі		у тому числі	
			з водою	без води		у задов. стані	у незадов. стані	мають власника/користувача	безхазні
1	Ананьївський	6	3	3	13	13	-	-	13
2	Березівський	6	-	6	12	12	-	-	12
3	Іванівський	27	5	22	24	26	8	12	22
4	Лиманський	5	-	5	10	8	2	-	10
5	Подільський	24	14	10	45	39	6	26	19
6	Ширяївський	17	4	13	34	34	-	-	34
	Всього	85	26	59	148	132	16	38	110

За рахунок впливу штучних водойм величина річного стоку у багатоводні роки зменшується на 26-46 % (із забезпеченістю $P = 5 \div 25$ %); у середні за водністю роки ($P = 50$ %) – на 65-70 %; у маловодні роки ($P \geq 75$ %) річний стік наближається до нуля (річка пересихає).

У басейні Куяльницького лиману практично не здійснюються заходи щодо комплексного раціонального використання водних ресурсів, їх захисту від забруднення та виснаження. Так, за даними досліджень у басейні річки Великий Куяльник у попередні роки виявлено:

- крім штучних водойм, існують ще кар'єри, копані, частина яких заповнена водою; у випадках максимального наповнення водою їх загальний об'єм сягає 15,6 млн м³ (з площею водної поверхні 6,26 км²), що перевищує обсяг стоку річки в розрахунковий маловодний рік, який спостерігається один раз у 20 років;

- навесні кожного року та після значних дощових опадів усі ці водойми наповнюються водою, яка здебільшого у господарській діяльності не використовується, а влітку майже вся випаровується або фільтрується;

- більшість гребель не має водопропускних споруд, тобто стік води через них відбувається лише після їх наповнення;

- повністю порушений біоценоз пониззя річки, а верхів'я та середня частина річки характеризуються високим ступенем деградації біоценозу, для відновлення якого необхідним є поновлення стоку води.

Значний вплив на зменшення стоку річок має замулення їх русел, що й досі триває, яке відбувається внаслідок процесів ерозійного змиву, викликаного господарською діяльністю на водозборі. Більшість штучних водойм тривалий період року знаходиться без води.

В оренді знаходиться 1 водойма - Ширяївський ставок № 1 - ПП «Дельта» Ширяївського району. Лише 4 водойми мають паспорти: Ананьївський район - Новоалександрівський ставок № 1; Ширяївський район - Ширяївський ставок № 1; Іванівський район - Силівське та Северинівське водосховища.

Забір підземної води здійснюється 83 підприємствами, у тому числі: 34 – Іванівського, 2 – Подільського, 47 – Ширяївського районів. За даними Басейнового управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю використання води у басейні річки Великий Куяльник у 2017 році склало 0,813 млн м³, у тому числі:

- на сільськогосподарське водопостачання – 0,144 млн м³ (17,7 %);
- на господарсько-побутові потреби – 0,643 млн м³ (79,1 %);
- на виробничі потреби – 0,027 млн м³ (3,2 %).

Поверхневі водні ресурси лиману використовуються з 2006 року лише підприємством ДП «Клінічний санаторій ім. Пирогова».

Для подолання проблеми існування Куяльницького лиману з 2014 року експлуатується гідротехнічна споруда, яка з'єднує Куяльницький лиман та Одеську затоку. В результаті запуску морської води спостерігається позитивна тенденція підвищення рівня і зниження солоності води в лимані, відносна стабілізація площі водного дзеркала до 40 км², відновлення популяціям артемії. Періодичний запуск морської води розглядався лише як тимчасовий вимушений захід, який несе й потенційну загрозу. Разом з морською водою до

лиману додатково надійшли понад 800 тис. тонн солей, які акумулюються у водоймі та можуть різко погіршити гідроекологічний стан лиману у разі довготривалих аномальних погодних умов. Не досягнуто стабілізації мінералізації води у діапазоні 70-170 г/дм³, що необхідно для забезпечення сталої життєдіяльності біологічного компонента екосистеми лиману. Спостерігається велика мінливість солоності води у часі: навесні, із запуском води з моря, вона знижується, а наприкінці літа знов підвищується на деяких ділянках лиману до 240-300 г/дм³.

За розрахунками для стабілізації водного балансу Куяльницького лиману та його гідроекологічного стану необхідне надходження прісної води у кількості 10-15 млн м³/рік з річки Великий Куяльник та з інших водотоків басейну лиману.

Крім того, на теперішній час не розроблений план управління річковим басейном річок Причорномор'я з виділенням в окремому розділі водогосподарської ділянки узбережжя Чорного моря між Дністровським лиманом та Дніпровським лиманом, враховуючи річку Великий Куяльник з Куяльницьким лиманом.

На виконання постанови Ради Міністрів УРСР від 07 березня 1985 року № 102 «Про межі округу та зон санітарної охорони курорту Куяльник в Одеській області» свого часу було виконано прив'язку до місцевості знаків меж зон санітарної охорони курорту «Куяльник». Водночас на сьогодні абсолютна більшість з цих знаків втрачені, тому потребують відновлення. Не встановлені водоохоронні зони і прибережні захисні смуги лиману та річок, що в нього впадають.

5 грудня 2018 року Верховною Радою України був прийнятий Закон України «Про оголошення природних територій Куяльницького лиману Одеської області курортом державного значення», виконання якого потребує додаткових заходів, зокрема розробки програми розвитку природних територій лиману, проекту землеустрою щодо встановлення меж округу і зон санітарної охорони курорту, проведення санітарно-епідеміологічної експертизи проекту зон санітарної охорони курорту та проведення експертизи проекту щодо оцінки впливу на довкілля тощо.

Для вирішення зазначених вище проблем необхідна нова регіональна програма збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки.

2. Визначення мети Програми

Метою Програми є екологічне оздоровлення басейну Куяльницького лиману включно з водотоками, які його живлять, надходження до лиману прісної води у кількості 10-15 млн м³/рік, відновлення сталого і збалансованого функціонування водної екосистеми басейну лиману, забезпечення сприятливих умов для розвитку бальнеологічної та рекреаційної справи, проживання населення і соціально-економічного розвитку прилеглих районів.

3. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування; строки та етапи виконання Програми

Шляхи і засоби розв'язання проблеми:

- розробка, затвердження і впровадження плану управління водними ресурсами басейну Куяльницького лиману;
- поліпшення екологічного стану в басейні Куяльницького лиману;
- зменшення дефіциту прісного водного балансу Куяльницького лиману за рахунок відновлення стоку річки Великий Куяльник та інших водотоків в басейні лиману;
- здійснення заходів з реалізації Закону України «Про оголошення природних територій Куяльницького лиману Одеської області курортом державного значення»;
- науковий супровід та моніторинг (обстеження) гідроекологічного стану водних об'єктів у басейні лиману;
- здійснення інших заходів щодо відновлення і підтримання сприятливого гідроекологічного та санітарного стану водних об'єктів у басейні Куяльницького лиману;
- проведення робіт з реабілітації водних ресурсів у районі Лузанівських ставків;
- проведення оцінки впливу на довкілля планової діяльності;
- моніторинг й оцінка ефективності проведених робіт;
- підвищення екологічної свідомості широких верств населення (розповсюдження екологічних знань).

Паспорт Програми надано у Додатку 1 до Програми.

Джерелами фінансування Програми є державний бюджет, місцеві бюджети, кошти небюджетних джерел. Орієнтовний обсяг фінансування, необхідного для реалізації заходів Програми, становить 555 677 849 грн, у тому числі за рахунок коштів:

- державного бюджету – 368 300 000 грн;
- обласного бюджету – 65 280 000 грн;
- районних, міських (міст обласного значення) бюджетів – 50 000 грн;
- коштів небюджетних джерел – 122 047 849 грн.

Обсяги фінансування Програми уточнюються під час складання обласного бюджету на відповідний рік у межах наявного фінансового ресурсу.

Ресурсне забезпечення Програми надано у додатку 2 до Програми.

Строк реалізації Програми становить 5 років: 2019 - 2023 роки.

Програма реалізується у 2 етапи:

- 1 етап – 2019-2020 роки;
- 2 етап – 2021-2023 роки.

4. Напрями діяльності та заходи Програми

Напрямами діяльності Програми є:

1. Створення системи управління водними ресурсами в басейні Куяльницького лиману.
 2. Поліпшення гідроекологічного стану в басейні річки Великий Куяльник, інших водотоків і Куяльницького лиману.
 3. Науковий супровід та обстеження змін гідроекологічного стану в басейні Куяльницького лиману.
 4. Заходи щодо реалізації Закону України «Про оголошення природних територій Куяльницького лиману Одеської області курортом державного значення».
 5. Просвітницькі заходи.
- Всього передбачено 16 природоохоронних заходів з реалізації Програми. Напрями діяльності та заходи Програми наведено у додатку 3 Програми.

5. Очікувані результати та ефективність Програми

Очікувані результати Програми:

- збереження Куяльницького лиману як унікального лікувального водного об'єкта загальнодержавного значення;
- відновлення і підтримання сприятливого гідроекологічного та санітарного стану водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману;
- створення сприятливих умов для розвитку бальнеологічної та рекреаційної справи, проживання населення і соціально-економічного розвитку прилеглих районів Куяльницького лиману;
- проведення робіт з реабілітації водних ресурсів у районі Лузанівських ставків;
- підвищення екологічної свідомості широких верств населення щодо статусу та значення Куяльницького лиману.

Кількісні показники та ефективність Програми оцінюється відновленням і можливістю вільного природного водотоку щороку до Куяльницького лиману обсягом 10-15 млн м³ прісної води.

6. Координація та контроль за ходом виконання Програми

Координацію діяльності щодо реалізації заходів Програми здійснює Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації.

Відповідальний виконавець щороку до 15 липня та до 15 січня подає до Департаменту економічної політики та стратегічного планування Одеської обласної державної адміністрації звіт про стан реалізації Програми.

Поточний контроль за ходом реалізації Програми здійснює постійна комісія Одеської обласної ради з питань екології, природокористування, запобігання надзвичайним ситуаціям та ліквідації їх наслідків.

Після закінчення Програми відповідальний виконавець не пізніше, ніж у тримісячний термін складає підсумковий звіт про результати її виконання надає

Департаменту економічної політики та стратегічного планування Одеської обласної державної адміністрації та готує матеріали на розгляд Одеської обласної ради.

ДООПРАЦЬОВАНИЙ

Додаток 1 до Програми

ПАСПОРТ

Регіональної програми збереження і відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки

1	Ініціатор розроблення Програми	Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації
2	Розробник Програми	Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації
3	Відповідальний виконавець Програми	Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації
4	Учасники Програми	Структурні підрозділи обласної державної адміністрації, центральних органів виконавчої влади і їх територіальні органи, районні державні адміністрації, виконавчі комітети рад міст обласного значення, органи місцевого самоврядування області, юридичні особи усіх форм власності
5	Термін реалізації Програми	2019-2023 роки
5.1	Етапи виконання Програми	I етап: 2019-2020 роки II етап: 2021-2023 роки
6	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Державний бюджет України, обласний, районні, міські бюджети
7	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього,	555 677 849 грн
	у тому числі:	
7.1	коштів державного бюджету	368 300 000 грн
7.2	коштів місцевого бюджету	65 330 000 грн
	у тому числі:	
	обласного бюджету	65 280 000 грн
	районних, міських (міст обласного значе-	50 000 грн

	ння) бюджетів	
7.3	коштів інших джерел	122 047 849 грн

ДООПРАЦЬОВАНИЙ
Додаток 2 до Програми

Ресурсне забезпечення Регіональної програми збереження і відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки
грн

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	Етапи виконання програми					Усього витрат на виконання програми
	I етап		II етап			
	2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	
Усього	13 530 000	202 300 000	162 500 000	174 647 849	2 700 000	555 677 849
державний бюджет	12 300 000	122 000 000	117 000 000	117 000 000	0	368 300 000
місцевий бюджет, у тому числі:	1 230 000	30 300 000	15 500 000	15 600 000	2 700 000	65 330 000
обласний бюджет (загальний фонд)	1 230 000	30 280 000	15 490 000	15 590 000	2 690 000	65 280 000
обласний фонд охорони навколишнього природного середовища	0	0	0	0	0	0
районні, міські (міст обласного значення) бюджети	0	20 000	10 000	10 000	10 000	50 000
Кошти небюджетних джерел	0	50 000 000	30 000 000	42 047 849	0	122 047 849

Напрями діяльності та заходи Регіональної програми збереження і відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки

№ з/п	Перелік заходів Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), грн					Очікуваний результат	
					Усього	I етап		II етап			
						2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік		2023 рік
1. Створення системи управління водними ресурсами в басейні Куяльницького лиману											
1.1	Обстеження, паспортизація водних об'єктів, гідротехнічних споруд (аналіз водокористування, джерел забруднення, створення реєстру споруд та їх власників) басейну Куяльницького лиману, річки Великий Куяльник та інших водотоків	2019-2023	Басейнове управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю, районні державні адміністрації, Державна екологічна інспекція в Одеській області	Усього, у т.ч. районні, міські (міст обласного значення) бюджети	Об'єм коштів на відповідний рік визначається рішенням про місцевий бюджет					Вихідні дані про гідротехнічні споруди, водні об'єкти, джерела забруднення для створення системи управління	
1.2	Заходи щодо підтримання сприятливого гідрологічного та санітарного стану річки Великий Куяльник, інших водотоків і Куяльницького лиману (створення системи управління водними ресурсами)	2019-2023	Басейнове управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю, районні державні адміністрації, об'єднані територіальні громади, органи місцевого самоврядування	Усього, у т.ч. районні, міські (міст обласного значення) бюджети	Об'єм коштів на відповідний рік визначається рішенням про місцевий бюджет					Створення системи управління водними ресурсами	
1.3	Запровадження автоматизованої геоінформаційної системи (створення та ведення електронного програмного забезпечення та бази даних про стан Куяльницького лиману)	2019-2023	Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації, суб'єкти господарювання відповідно до результатів публічних закупівель	Усього, у т.ч. обласний бюджет	900 000 900 000	0 0	600 000 600 000	100 000 100 000	100 000 100 000	100 000 100 000	Створення та ведення бази даних і ГІС про природні, у тому числі біологічні, ресурси Куяльницького лиману
Разом за напрямом діяльності 1				Усього у т.ч. обласний бюджет	900 000 900 000	0 0	600 000 600 000	100 000 100 000	100 000 100 000	100 000 100 000	
2. Поліпшення гідроекологічного стану в басейні річки Великий Куяльник, інших водотоків і Куяльницького лиману											
2.1	Розробка проектно-кошторисної документації (ПКД) щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного та санітарного стану річки Великий Куяльник, інших водотоків і Куяльницького лиману (проект, робоча документація, проект організації будівництва), узгодження, державна експертиза ПКД, затвердження ПКД, оцінка впливу на довкілля, рішення про провадження планової діяльності)	2019-2020	Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації, суб'єкти господарювання відповідно до результатів публічних закупівель	Усього, у т.ч. державний бюджет обласний бюджет	19 030 000 17 300 000 1 730 000	13 530 000 12 300 000 1 230 000	5 500 000 5 000 000 500 000	— — —	— — —	— — —	Розробка та затвердження ПКД на виконання робіт. Отримання висновку з оцінки впливу на довкілля, рішення про провадження планової діяльності
2.2	Заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного та санітарного стану річки Великий Куяльник, інших водотоків і Куяльницького лиману за затвердженою ПКД (отримання дозволів на виконання будівельних робіт, складання проекту виконання робіт, виконання робіт, складання актів готовності, отримання рішень і сертифікатів про прийняття в експлуатацію)	2020-2022	Департамент екології та природних ресурсів Одеської ОДА, Управління капітального будівництва Одеської ОДА, суб'єкти господарювання відповідно до результатів публічних закупівель	Усього, у т.ч. державний бюджет обласний бюджет	390 000 000 351 000 000 39 000 000	— — —	130 000 000 117 000 000 13 000 000	130 000 000 117 000 000 13 000 000	130 000 000 117 000 000 13 000 000	— — —	Проведення робіт з розчищення русел річок, балок

№ з/п	Перелік заходів Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), грн						Очікуваний результат
					Усього	I етап		II етап			
						2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік	2023 рік	
2.3	Заходи, спрямовані на запобігання забрудненню водних ресурсів у районі Лузанівських ставків (рекультивация ставків і розміщення парку)	2019-2022	Департамент екології та розвитку рекреаційних зон Одеської міської ради, суб'єкти господарювання відповідно до результатів публічних закупівель	Усього, у т.ч. кошти небюджетних джерел	122 047 849 122 047 849	0 0	50 000 000 50 000 000	30 000 000 30 000 000	42 047 849 42 047 849	— —	Створення рекреаційного об'єкту
2.4	Забезпечення екологічно безпечного збирання, видалення відходів у басейні річки Великий Куяльник і Куяльницького лиману (проведення робіт з інвентаризації сміттєзвалищ, ліквідація стихійних звалищ і тих, що знаходяться в межах охоронних зон)	2019-2023	Органи місцевого самоврядування, районні державні адміністрації, Державна екологічна інспекція в Одеській області	Усього, у т.ч. районні, міські (міст обласного значення) бюджети	Об'єм коштів на відповідний рік визначається рішенням про місцевий бюджет						Створення даних про сміттєзвалища та ліквідація джерел забруднення
Разом за напрямом діяльності 2				Усього у т.ч.	531 077 849	13 530 000	185 500 000	160 000 000	172 047 849	0	
				державний бюджет	368 300 000	12 300 000	122 000 000	117 000 000	117 000 000	0	
				обласний бюджет	40 730 000	1 230 000	13 500 000	13 000 000	13 000 000	0	
				кошти небюджетних джерел	122 047 849	0	50 000 000	30 000 000	42 047 849	0	
3. Науковий супровід та обстеження змін гідроекологічного стану в басейні Куяльницького лиману											
3.1	Наукові дослідження гідроекологічного режиму і стану Куяльницького лиману та морської води з Одеської затоки (робота з гідрологічного, гідрохімічного, гідробіологічного та медико-біологічного обстеження)	2019-2023	Департамент екології та природних ресурсів Одеської ОДА, суб'єкти господарювання, установи відповідно до результатів публічних закупівель	Усього у т.ч. обласний бюджет	11 100 000 11 100 000	0 0	4 200 000 4 200 000	2 200 000 2 200 000	2 300 000 2 300 000	2 400 000 2 400 000	Отримання та аналіз даних стану природних ресурсів
3.2	Наукові дослідження впливу на гідрохімічний та гідробіологічний стан Куяльницького лиману суттєвого збільшення запасів солі в ньому внаслідок його довготривалого поповнення морською водою з Одеської затоки	2020	Департамент екології та природних ресурсів Одеської ОДА, суб'єкти господарювання, установи відповідно до результатів публічних закупівель	Усього у т.ч. обласний бюджет	400 000 400 000	—	400 000 400 000	—	—	—	Отримання та аналіз даних стану природних ресурсів
3.3	Наукові дослідження наповнення Куяльницького лиману прісною водою з альтернативних джерел	2020	Департамент екології та природних ресурсів Одеської ОДА, суб'єкти господарювання, установи відповідно до результатів публічних закупівель	Усього у т.ч. обласний бюджет	400 000 400 000	—	400 000 400 000	—	—	—	Отримання та аналіз даних стану природних ресурсів
Разом за напрямом діяльності 3				Усього у т.ч.	11 900 000	0	5 000 000	2 200 000	2 300 000	2 400 000	
				обласний бюджет	11 900 000	0	5 000 000	2 200 000	2 300 000	2 400 000	
4. Заходи до реалізації Закону України «Про оголошення природних територій Куяльницького лиману Одеської області курортом державного значення»											
4.1	Розробка/уточнення проекту землеустрою щодо встановлення меж округу і зон санітарної охорони курорту. Проведення санітарно-епідеміологічної експертизи проекту зон санітарної охорони курорту та проведення експертизи проекту щодо оцінки впливу на довкілля.	2019-2020	Управління туризму, рекреації та курортів Одеської ОДА, установи, суб'єкти господарювання відповідно до результатів публічних закупівель	Усього у т.ч. обласний бюджет	5 000 000 5 000 000	0 0	5 000 000 5 000 000	— —	— —	— —	Відновлення трьох зон санітарної охорони курорту
4.2	Розробка проєктів землеустрою щодо встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг Куяльницького лиману, річки Великий Куяльник та інших водотоків, проведення експертиз, винесення в натуру меж	2019-2020	Департамент екології та природних ресурсів Одеської ОДА, установи, суб'єкти господарювання відповідно до результатів публічних закупівель	Усього у т.ч. обласний бюджет	5 000 000 5 000 000	0 0	5 000 000 5 000 000	— —	— —	— —	Відновлення охоронних зон водних об'єктів з визначенням правил охорони, створення сприятливого режиму, попередження їх забруднення і вичерпання
Разом за напрямом діяльності 4				Усього у т.ч.	10 000 000	0	10 000 000	0	0	0	
				обласний бюджет	10 000 000	0	10 000 000	0	0	0	
5. Просвітницькі заходи											
5.1	Проведення заходів щодо пропаганди охорони навколишнього природного середовища унікальних природних ресурсів басейну Куяльницького лиману і річки Великий Куяльник (передачі, конкурси, стенди, банери, екскурсії, лекції, зустрічі, прибирання тощо)	2019-2023	Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації, установи, суб'єкти господарювання відповідно до результатів публічних закупівель	Усього у т.ч. обласний бюджет районні, міські (міст обласного значення) бюджети	500 000 450 000 50 000	0 0 0	200 000 180 000 20 000	100 000 90 000 10 000	100 000 90 000 10 000	100 000 90 000 10 000	Доведення до відома громадськості знань про Куяльницький лиман

№ з/п	Перелік заходів Програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування (вартість), грн					Очікуваний результат	
					Усього	I етап		II етап			
						2019 рік	2020 рік	2021 рік	2022 рік		2023 рік
5.2	Проведення науково-технічних конференцій, семінарів, фестивалів з тематики охорони довкілля басейну Куяльницького лиману, (залучення до роботи громадських організацій)	2019-2023	Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації, установи, суб'єкти господарювання відповідно до результатів публічних закупівель	Усього у т.ч. обласний бюджет	250 000 250 000	0 0	100 000 100 000	50 000 50 000	50 000 50 000	50 000 50 000	Обговорення з громадськістю заходів по відновленню та збереженню природних ресурсів Куяльницького лиману
5.3	Видання поліграфічної продукції (наукова, науково-популярна, просвітницька, енциклопедична тощо) з екологічної тематики басейну Куяльницького лиману	2019-2023	Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації, установи, суб'єкти господарювання відповідно до результатів публічних закупівель	Усього у т.ч. обласний бюджет	850 000 850 000	0 0	850 000 850 000	— —	— —	— —	Видання спеціальної літератури
5.4	Створення і ведення бібліотек, відеотек (сайту у мережі Інтернет)	2019-2023	Департамент екології та природних ресурсів Одеської обласної державної адміністрації, установи, суб'єкти господарювання відповідно до результатів публічних закупівель	Усього у т.ч. обласний бюджет	200 000 200 000	0 0	50 000 50 000	50 000 50 000	50 000 50 000	50 000 50 000	Залучення громадськості до активних дій та безпосередньої участі у заходах Програми
Разом за напрямом 5				Усього у т.ч. обласний бюджет районні, міські (міст обласного значення) бюджети	1 800 000 1 750 000 50 000	0 0 0	1 200 000 1 180 000 20 000	200 000 190 000 10 000	200 000 190 000 10 000	200 000 190 000 10 000	
Всього за Програмою				Усього у т.ч. державний бюджет місцевий бюджет, у тому числі: обласний бюджет районні, міські (міст обласного значення) бюджети кошти небюджетних джерел	555 677 849 368 300 000 65 330 000 65 280 000 50 000 122 047 849	13 530 000 12 300 000 1 230 000 1 230 000 0 0	202 300 000 122 000 000 30 300 000 30 280 000 20 000 50 000 000	162 500 000 117 000 000 15 500 000 15 490 000 10 000 30 000 000	174 647 849 117 000 000 15 600 000 15 590 000 10 000 42 047 849	2 700 000 0 2 700 000 2 690 000 10 000 0	

*обсяг коштів на відповідний рік визначається рішенням про місцевий бюджет

УКРАЇНА

**ОДЕСЬКА ОБЛАСНА ДЕРЖАВНА АДМІНІСТРАЦІЯ
ДЕПАРТАМЕНТ ЕКОЛОГІЇ ТА ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ**вул. Канатна, 83, м. Одеса, 65107, тел./факс (048) 728-35-05
e-mail: ecolog@odessa.gov.ua веб-сайт: <http://ecology.odessa.gov.ua/> код ЄДРПОУ38721915

№ _____

на № _____ від _____

**Пояснювальна записка до проекту рішення «Про затвердження
Регіональної програми збереження і відновлення водних ресурсів у басейні
Куяльницького лиману на 2019-2023 роки»**

Для подолання кризового стану водних ресурсів басейну Куяльницького лиману реалізовувалась «Регіональна програма збереження і відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2012-2018 роки», більшість запланованих заходів якої не було виконано з різних причин. Тому вдалось лише частково розв'язати проблему існування Куяльницького лиману. У 2014 році спроектована, побудована та експлуатується гідротехнічна споруда, яка з'єднує Куяльницький лиман та Одеську затоку, по якій подається морська вода у лиман у холодний період року.

Моніторинговими дослідженням встановлено, що в результаті запуску морської води у 2014-2019 роках є тенденція підвищення рівня і зниження солоності води в лимані та відносна стабілізація площі водного дзеркала до 40 км². Однак, з початку роботи гідротехнічної споруди разом з морською водою до Куяльницького лиману вже додатково надійшли тонн солей, які постійно акумулюються у водоймі. У лимані спостерігається велика мінливість солоності води у часі: весною, із запуском води з моря, вона знижується, а наприкінці літа знов підвищується на деяких ділянках лиману до 240-300 г/дм³. Обводнення лиману дало змогу відновитися популяціям артемії у лимані.

Для стабілізації водного балансу Куяльницького лиману необхідне надходження прісної води з річки Великий Куяльник та з інших джерел.

Одеський державний екологічний університет у 2018 році провів обстеження русла річки Великий Куяльник. За результатами роботи отримані наукові обґрунтування необхідних заходів з відновлення водних ресурсів річки Великий Куяльник та по оптимізації її водного балансу Куяльницького лиману.

Листом від 23.04.2018 № 913/02.1-13/919 Департамент економічної політики та стратегічного планування обласної державної адміністрації запропонував розробити нову відповідну Програму. Отримана згода голови обласної державної адміністрації на розроблення нової Програми.

Необхідність розроблення зумовлена тим, що природоохоронна мета Програми не досягнута. З метою врахування під час підготовки нової Програми всіх аспектів збереження та відновлення водних ресурсів у басейні лиману, Департамент отримав пропозиції щодо заходів програми від членів науково-технічної ради Одеської ОДА; 6 райдержадміністрацій, структурних підрозділів

ОДА; Басейнового управління водних ресурсів річок Причорномор'я та нижнього Дунаю, Одеської міської ради.

Департаментом розглянуті надані пропозиції, та складено проект напрямів та заходів нової Регіональної програми збереження та відновлення водних ресурсів у басейні Куяльницького лиману на 2019-2023 роки. При складанні проекту було враховано наступне:

- обмеженість бюджетного фінансування на заходи нової Регіональної програми;
- досягнення мети програми – відновлення водних ресурсів Куяльницького лиману, оздоровлення стану річки Великий Куяльник;
- достатнє і ефективне використання бюджетних коштів;
- загальний природоохоронний ефект від виконання заходів нової Регіональної програми.

Необхідна кількість прісної води для подачі у лиман складає 10-15 млн. куб.м./рік. Тому, технічна задача, яку потрібно вирішити – це спланувати і реалізувати заходи, які дозволять подавати у лиман саме поверхневу прісну воду. Трубопровід з Чорного моря дозволить регулювати необхідний стан ропи і гязі лиману

Прийнято Закон України «Про оголошення природних територій Куяльницького лиману Одеської області курортом державного значення». Відповідно тому передбачається фінансування заходів в основному з державного і обласного бюджету, частково з місцевих бюджетів..

Ресурсне забезпечення Програми наведено у відповідному додатку програми. Загальний бюджет Програми становить 555 677 849 грн.

Строк реалізації Програми становить 5 років: 2019-2023 роки. Програма реалізується у 2 етапи: 1 етап – 2019-2020 роки; 2 етап – 2021-2023 роки.

Всього Програмою передбачено 5 напрямів і 16 природоохоронних заходів. Заходи за напрямами діяльності наведені у відповідному додатку програми.

Очікувані результати Програми:

- збереження Куяльницького лиману як унікального лікувального водного об'єкту загальнодержавного значення;
- відновлення і підтримання сприятливого гідроекологічного та санітарного стану водних ресурсів в басейні Куяльницького лиману;
- створення сприятливих умов для розвитку бальнеологічної та рекреаційної справи, проживання населення і соціально-економічного розвитку прилеглих районів Куяльницького лиману;
- проведення робіт з реабілітації водних ресурсів в районі Лузановських озер;
- підвищення екологічної свідомості широких верств населення щодо статусу та значення Куяльницького лиману.

Кількісні показники та ефективність (кінцевий результат) Програми оцінюється відновленням і можливістю вільного природного водотоку щороку до Куяльницького лиману у кількості 10-15 млн. куб. м. прісної води.

Виконуючий обов'язки
директора Департаменту

О.В. Повар